

De werken van barmhartigheid in beeld

'De barmhartige Samaritaan' van Herregods © Bisdom Gent, foto Daina De Saedeleer

Interview met Georges Herregods

Peter VANDE VYVERE - Tijdens de 'geloofstocht' die het bedevaartsoord van Oostakker elke zomer organiseert, staan deze keer – het zal niet verbazen – de werken van barmhartigheid centraal. Georges Herregods zorgde voor de visuele blikvanger. De negentigjarige priester-kunstenaar maakte zeven originele schilderijen over de lichamelijke werken van barmhartigheid. Kerkplein zocht hem op in zijn woon- en werkplek in Maarkedal.

Georges Herregods © Marcel De Bolle

Een krasse negentiger, die omschrijving past Georges Herregods, voormalig legeraalmoezenier en pastoor van Elst, als gegoten. Vijf jaar geleden overleefde hij een hartaanval en sinds enige tijd ondergaat hij nierdialyse. Maar de geest is wakker en het gemoed blijgezind als we hem begroeten in zijn studio in

het woonzorgcentrum Sint-Leonard in Maarkedal. Op zijn werktafel liggen kunstboeken en verscheidene portfolio's, achter hem staat een houder met netjes gespoelde penselen. Tegen de wand enkele onafgewerkte doeken. Het interieur van een artiest van wie de creativiteit nog volop stroomt.

"Mijn recente werk is kunstzinnig bekeken minder sterk dan vroeger", valt hij met de deur in huis. "Ik heb lange tijd gewerkt in de stijl van het zuivere expressionisme in Vlaamse stijl, de stroming waar de Latemse school toe behoort die mijn generatie zo sterk heeft gevormd." Maar zijn kunstenaarschap kwam almaar meer in dienst van zijn pastoraal werk te staan. "En dat beïnvloedde ook mijn stijl: figuren werden eenvoudiger, kleuren sterker, geen lijn te veel." Betekende dat artistiek misschien geen winst, zijn werk won aan communicatiekracht: "Ik merkte dat gewone mensen en ook kinderen mijn schilderijen meer gingen waarderen en ze ook echt begrepen."

Voor we de cyclus van de werken van barmhartigheid onder de loep nemen, staan we even stil bij het doek 'de barmhartige Samaritaan' dat de kunstenaar op verzoek van bisschop Luc Van Looy maakte met het oog op het jaar van de barmhartigheid. Wie is de naaste van de gewonde man geweest, vraagt Jezus in het Lucas-verhaal. Diegene die barmhartigheid heeft bewezen! En Herregods' schilderij laat er geen misverstand over bestaan: hij is een vreemdeling.

Barmhartige Samaritaan

De cyclus van de werken van barmhartigheid heeft niet alleen dezelfde thematiek als 'de Samaritaan', ook stijl, compositie en kleur verraden eenzelfde hand. Met een paar bijna strip-achtige personages, wordt een scène neergezet die in een oogopslag zijn betekenis prijsgeeft.

Hongerigen spijzen

Neem het doek over 'de hongerigen spijzen'. Georges Herregods geeft toe dat hij zich in deze cyclus wel vaker liet inspireren door beelden van vroeger. "t Is zoals wij dat destijds kenden: moeder die een kruis op het brood slaat en het vervolgens snijdt." Hoe dan ook landen de werken van barmhartigheid zoals Herregods ze begrijpt in het concrete, dagelijkse leven.

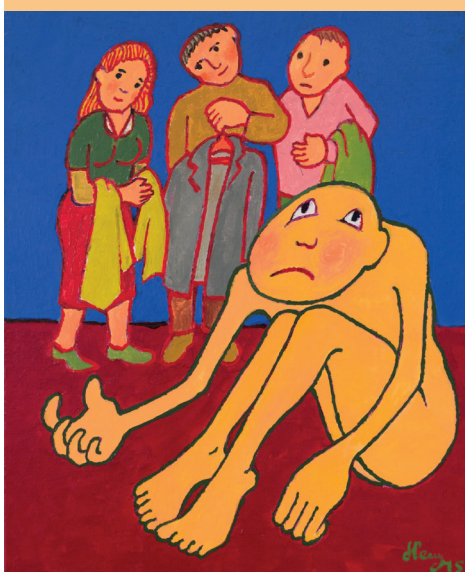
Dorstigen laven

Dan de dorstigen laven. "Zo gaat het dus echt in een woonzorgcentrum, weet je. Ook hier koos ik voor een ietwat volkse en eenvoudige scène. Picturaal zonder veel detail, bijna als een cartoon."

Naakten kleden

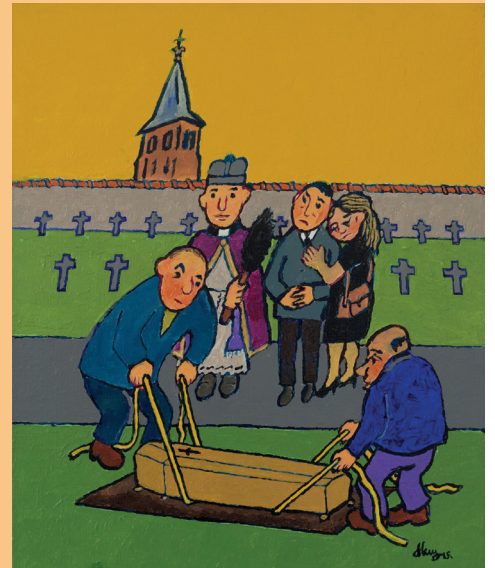
'De naakten kleden' spreekt voor zich. "Let op de hand, het is die van een bedelaar. Iemand die kleren nodig heeft, zo blijkt, maar hij is over de hele lijn behoeftig."

Vreemdelingen herbergen

'De vreemdelingen herbergen' heeft een actuele en politieke lading. "Ja, de slagboom verwijst naar onze grenzen waar we in deze tijd opnieuw zeer mee begaan zijn. En het Arabische uiterlijk van de man is geen toeval."

Doden begraven

Het schilderij dat 'de doden begraven' verbeeldt, straalt iets authentieks en naturels uit in vergelijking met het cleane van vele hedendaagse begrafenisrituelen. "Jammer dat het indalen van de kist vandaag nog zelden gebeurt in aanwezigheid van familie en gemeenschap."

Zieken bezoeken

'De zieken bezoeken' laat een intiem tafereel zien: een meisje dat haar moeder of tante bezoekt. "De elementaire inrichting van de ziekenkamer refereert opnieuw aan mijn kindertijd." En de oplettende kijker bemerkt de heilig-hart-afbeelding, hét symbool van Jezus' barmhartigheid.

Gevangenen bezoeken

"Ik heb 'de gevangenen bezoeken' geïnterpreteerd als contact houden, vandaar de brief. In sommige versies van 'de werken' is sprake van 'De gevangenen verlossen'. Maar die variant is natuurlijk erg lastig in tijden van terrorisme."

Barmhartigheid is in het rijk gevulde leven van Georges Herregods geen loos begrip. Dat blijkt treffend uit de biografie die historicus en auteur Koenraad De Wolf over hem schreef (zie hiernaast). In Ronse, waar Herregods opgroeide, maakte hij als adolescent de repressie mee. "Het greep mij enorm aan te zien hoe genadeloos rauw ze mensen aanpakten. Of hoe men schaamteloos huisraad buiten sleepte en stal van wie nog maar werd verdacht. Terwijl de meeste echte schuldigen natuurlijk met de Duitsers verdwenen waren." Het tekort aan barmhartigheid in die complexe na-oorlogse periode trof hem diep.

Vijfendertig jaar van zijn rijke priesterleven was Georges Herregods legeraalmoezenier, vele jaren ook in Duitsland waarvan acht als hoofdaalmoezenier. In het strenge, soms ruwe legermilieu beschouwde hij het als zijn hoofdtaak wat barmhartigheid binnen te brengen. "De miliciens verbleven daar in Duitsland op wel vierhonderd kilometer van thuis. Ze leidden er een hard leven: buiten slapen, zware oefeningen, lopen met pak en zak. Ik probeerde hen nabij te zijn. Jongens met een universitaire vorming en anderen zonder diploma moesten het met elkaar zien te rooien. De eerste tijd waren ze allemaal ontworteld en ontredderd. Ik merkte hoe veel deugd het deed dat ze vrijuit met iemand konden praten die niet 'van het systeem' was en die toch een zeker gezag had bij het kader. Zo heb ik vaak 'gependeld' tussen de officieren en de jongens."

Als zovele kunstenaars is Georges Herregods een beetje filosoof. Tot slot van het gesprek mijmert hij – heel raak: "Als je Gods barmhartigheid, zoals we die in de Bijbel leren kennen, naar de menselijke omgang vertaalt, dan gaat het over openstaan voor

de mensen en meevoelen met hen. Is het niet?"

De blokhutten in Oostakker © Basiliek Oostakker-Lourdes

De 'Geloofstocht' kan je bezoeken in het bedevaartsoord in Oostakker-Lourdes aan het priesterhuis elke dag van 9.00 u. tot 20.00 u. nog tot het einde van het Jaar van Barmhartigheid.

Koenraad De Wolf, *Kroniek van een dorpspastoor*. Het levensverhaal van Georges Herregods, Triverius, Brakel, 2014. Deze boeiende biografie kan je bestellen door je naam en volledig adres te mailen naar info@triverius.be met de vermelding "Kroniek van een dorpspastoor". Je krijgt het boek dan toegestuurd met de nodige stortingsgegevens.

Prijs: 15 euro exclusief verzendingskosten.

Het bestelde boek kan ook worden afgehaald in de bibliotheek van Brakel.